

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nčv. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nčv. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačilno in tožiljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

sklicuje

SHOD VOLILCEV

za mesto in okolico

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 6. t. m., ob 9 in pol dop.

v gledališki dvorani

„Narodnega doma“ v Trstu.

DNEVNI RED:

Občinske volitve.

Narodni volilci iz mesta in okolice! Udeležite se tega shoda v čim najobilnejšem številu!

BRZOJAVNE VESTI.

Demonstracija velesil proti Črnigori.

RIM 2. (Kor.) „Messaggero“ poroča iz Brindisija: Oklopnica „Ammiraglio Saint Bon“ in oklopna križarka „Francesco Ferruccio“ sta dospela semkaj. Govori se, da odideta obe ladji proti Albaniji, da se udeležita pomorske demonstracije proti Črnigori.

LONDON 2. (Kor.) „Times“ zahtevajo brodovno demonstracijo v Jadranskem morju tudi za slučaj, če se je ne udeležile vse veleladi, ker je to v interesu evropskega mira. List piše: Sestanek veleposlanikov je nekaka garancija za ohranitev evropskega mira. Gotovo je, da bi ugled poslaniške reunije v Londonu silno trpel, če bi deželi kakor Črnagora in Srbija ne vpoštevali sklepov velesil.

„Times“ dalje povdarjajo, da je odločitev o severni Albaniji neločljiva celota. Če Srbija ne privoli, da pripade Skader Albaniji, potem postanejo ničevi tudi ostali sklepi veleposlanikov.

RIM 2. (Kor.) „Agenzia Stefani“ prinaša sledeče poročilo: Velesile so sklenile odposlati internacionalno brodovje v Jadransko morje, da izsilijo od Črnogore vpoštevanje sklepov veleposlaniške reunije. Italijanske, avstrijske, angleške in nemške ladje, ki se vdeležijo demonstracij, so že odšle na vzhodno obrežje Jadranskega morja. Italijo bosta zastopali ladji „Amiraglio di Saint Bon“ in „Francesco Ferruccio“.

PARIZ 2. (Kor.) „Agence Havas“ poroča: Vsled odklonitve demarše velesil od strani Črnogore, je pomorska demonstracija neizogibna. Vdeležijo se je tudi Francija, ki bo obenem zastopala tudi Rusijo. Tozadeven odgovor iz Petrograda, pričakujejo v Parizu vsak trenutek.

PARIZ 2. (Izv.) Ruska vlada je obvestila Francijo in Anglijo, da ji ni mogoče odposlati nobene ladje za demonstracijo, pač pa nima ničesar proti demonstraciji sami. Francija in Anglija sta vzela rusko izjavo na znanje, obenem pa istočasno pozvala Rusijo, naj oficijelno pooblasti kako državo, da zastopa njo pri demonstraciji. To pooblastilo še ni došlo, vendar pa se pričakuje vsak čas.

PETROGRAD 2. (Izv.) Poročila inozemskih listov, da Rusija odobrava demonstracijo proti Črnigori, so vzbudila v ruskih nacionalnih krogih velikansko ogorčenje. Radi tega je izdal zunanji urad komunikacije, v katerem zatrjuje, da bo demonstracija le v korist Črnigori in Srbiji, ker bo potem definitivno zagotovljena posest njiju ostalih pokrajin. Skader so veleladi definitivno določile Albaniji in zato je vsako nadaljnjo prelivanje krvi brezvspešno. V političnih krogih se zatrjuje, da je stališče Sasanovo radi čudnega postopanja Rusije v vprašanju Skadra silno omajano.

LONDON 2. (Kor.) Z ozirom na vesti, ki se razširjajo v tujini o nazorih Rusije glede brodovne demonstracije proti Črnigori, izve Reuterjev urad: Stališče Rusije je bilo že od začetka jasno. Rusija je bila in je še vedno mnenja, da postane pozicija kralja Nikole vsled pomorske demonstracije velesil še trdnješa. Sicer pa so vse velesile računale s tem, da Rusija iz zelo razumljivih vzrokov ne bo odposlala nobene ladje v Jadransko morje.

PETROGRAD 2. (Izv. Uradno). Z ozirom na sklep poslaniške reunije, ki je smatrala za potrebno demonstracijo proti Črnigori, je ruska vlada sklenila, da se te demonstracije ne vdeležijo, a nima ničesar proti njej pod pogojem, če bo imela internacionalni značaj in se je udeležila tudi Francija in Italija.

RIM 2. (Izv.) Poveljnik skupnega brodovja, ki bo demonstriralo proti Črnigori, bo angleški admiral.

Anglija se demonstracije udeležila kot zastopnica tripelentente.

Francija je pozitivno izjavila, da se demonstracije ne udeležijo.

Sasonov je izjavil, da se pridružuje vsem diplomatičnim korakom proti Črnigori, nasilnim pa nobenim.

Predvčerajšnjem so se zbrali poslanski velesil v Londonu in sklenili, da bodo vse za brodovno demonstracijo pripravili, da pa hodo za dejanskimi koraki počakali, dokler Črnagora v zadnjem trenutku ne izjavi, da bombardement ustavi. Če ne, se bo demonstracija bržčas že danes efektuirala.

Diplomatski krogi v Rimu slejkoprej dvomijo nad uspehom te demonstracije.

Bombardiranje Skadra.

DUNAJ 2. (Kor.) „Fremdenblatt“ poroča iz Kotora: Bombardiranje Skadra je danes prenehalo, ker je treba postaviti novodošle srbske čete in topove na potrebne pozicije.

LONDON 2. (Izv.) Iz Cetinja se poroča, da je došlo v Medovo 36 grških parnikov v spremstvu vojaških ladij. Parniki so pripeljali s seboj srbske vojake in vojni materijal.

BERLIN 2. (Izv.) Semkaj došla poročila iz Cetinja potrjujejo, da se je včeraj združenim Srbom in Črnogorcem posrečilo zavzeti tri utrdbe na Tarabošu.

DULČINJ 2. (Izv.) Pri včerajšnjem naskoku na Taraboš se je Črnogorcem posrečilo okoli poldne zavzeti prvo utrdbo. Ob 5 popoldne je padla tudi druga utrdba na Tarabošu v roke oblegovalcev. Srbska artilerija neprestano z vso silo bombardira Taraboš. Sila turških topov postaja vedno manjša.

BELGRAD 2. (Izv.) Vsi forti razun Taraboša so v rokah zaveznikov. Na Tarabošu so bile vse žice prerezane. Topovi oblegovalcev so imeli izboren učinek.

KOTOR 2. (Izv.) Generalni naskok na Skader je včeraj trajal dalje. Črnogorci in Srbi so zavzeli tri redute in mali Bardanlol zasedli. Turki so morali zapustiti tudi najvažnejšo utrdbo Brdico. Turška posadka na Tarabošu je odrezana in se je baje že umaknila v mesto. Oblegovalci bombardirajo deloma tudi mesto. Na več krajih mesta divja požar. Turška artilerija molči. Skader pade v par urah.

BELGRAD 2. (Izv.) Po privatnih poročilih iz Medove so Črnogorci tekom današnjega dne zavzeli vse predutrdbe na Tarabošu. Generalni naskok na vse trdnjave se izvrši tekom današnjega dne.

DUNAJ 2. (Izv.) Z ozirom na vesti, da so operacije pred Skadrom ustavljene, se razširjajo danes tu vesti, da se vrše med črnogorskim poveljstvom in Essad pašo že pogajanja glede kapitulacije.

FRANKFURT 2. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo, da se Skader že nahaja v zavezniških rokah. Vest še ni potrjena.

Rusko črnomoško brodovje izplulo iz Sevastopola.

PETROGRAD 2. (Izv.) Rusko črnomoško brodovje, sestoeče iz 6 oklopnih, 2 oklopnih križark, 16 torpednih križark in torpedne flotilje je izplulo v popolni pripravi iz Sevastopola in križari na odprtem morju pred Bosporom. Mornariški minister Grigorovič je došel v Sevastopol.

Petrograjska poslaniška reunija.

PETROGRAD 2. (Kor.) Prihodnja seja veleposlaniške reunije, ki se peča z bolgarsko-rumunskim konfliktom, se vrši v petek, dne 4. t. m.

Romunska zbornica.

BUKAREŠTA 1. (Kor.) Na današnji seji romunske poslanske zbornice je vprašal poslanec Ghika, ali bi ne bilo umestno z ozirom na neprestane trditve bolgarskega časopisja, da je bilo vjetih v Drinopolju tudi par romunskih oficirjev, te vesti oficijelno dementirati. Zunanji minister je v svojem odgovoru odločno zanikal te vesti in pristavil, da je bilo sicer mnogo Romunov pred Drinopoljem, ne pa v Drinopolju, namreč romunski vojaki iz Srbije pri Timoški in donavski diviziji in zato je prepričan, da mislijo časopisi najbrže na te Romune. Ministrovemu odgovoru je sledilo viharno odobravanje.

Osmrtnice po kralju Juriju.

DUNAJ 2. (Kor.) Povodom, smrti grškega kralja Jurija se je vršila danes dopoldne v tukajšnji grški cerkvi slavnostna služba božja, pri kateri je zastopal cesarja nadvojvoda Karel Franc Jožef. Daritvi so prisostvovali vrh tega še nadvojvode Peter Ferdinand, Leopold Salvator, Friderik in Karel Albreht, zunanji minister Berchtold, vojni minister Kroatina, minister Bilinski, ministrski predsednik grof Stürgkh z več ministri, cesarski namestnik Bienerth in cela vrsta višjih vojaških in civilnih dostojanstvenikov.

SOFIJA 2. (Kor.) Danes dopoldne se je v navzočnosti zastopnikov vlade, diplomatičnega zbora, zastopnikov dvora in mnogobrojne grške kolonije vršil v grški cerkvi rekvijem za kralja Jurija. Navzoč je bil tudi princ Ciril s svojim spremstvom.

Pogreb kralja Jurija.

ATENE 2. (Kor.) Po slovesni žalni službi božji se je pričel pomikati pogreb kralja Jurija izpred katedrale. Za krsto so stopali: Kralj Konstantin s prestolonaslednikom in princem Aleksandrom, tuji vladarji in zastopniki vladarjev in diplomatični zbor. V dvornem vozu je bila kraljica Olga z veliko kneginjo Marijo in princeznjami. Nato so sledili člani vlade, zbornični predsednik, zastopniki zunanjih armad in brodovja.

Avdijence pri cesarju.

DUNAJ 2. (Izv.) Cesar je sprejel danes v avdijenci armadnega nadzornika nadvojvodo Friderika, vojnega ministra Kroatina in šefa generalnega štaba Conrada Hötendorfa.

Nadomestna državnozbornska volitev na Češkem.

PRAGA 2. (Izv.) Pri današnji nadomestni državnozbornski volitvi v okraju Kladuo je bil izvoljen z veliko večino voditelj čeških socijalnih demokratov dr. Soukup.

Gališka volilna reforma in Židi.

LVOV 2. (Izv.) Včeraj se je vršilo tu veliko zborovanje galiških Židov. Na shodu se je razpravljalo o gališki deželnozbornski volilni reformi. Židi zahtevajo zase nič manj ko 23 zasiguranih mandatov. Sprejeta je bila resolucija proti cesarskemu namestniku Bobrzinskemu in obenem izrečena nezaupnica poslancem židovske konfesije.

Tumulti v ruski dumi.

PETROGRAD 2. (Izv.) V današnji seji ruske dume je prišlo pri interpelaciji radi čudnega postopanja policije povodom zadnjih manifestacij v prilog balkanski zvezi, do velikih tumultov. Nacionalisti in zastopniki desnice so vehamentno napadali vlado. Sejo je moral predsednik vsled velikih kravalov predčasno zaključiti.

Kralj Peter bolan.

BELGRAD 2. (Kor.) „Mali Zurnal“ piše, da je moral kralj Peter radi želodčne bolezni leči v posteljo.

Papeževa bolezen.

RIM 2. (Izv.) Papežovo zdravstveno stanje se je zopet nenadoma zelo poslabšalo, tako da je moral bolnik odpovedati vse avdijence.

Mornariška nesreča.

LONDON 2. (Kor.) Torpedna čolna št. 114 in 18 sta včeraj zvečer na vajah v bližini Margate zadela skupaj in bila oba težko poškodovana.

Odgovor dr. Rostoharja.

Slavno uredništvo!

V „Edinosti“ z dne 26. marca ste pričeli proti meni anonimni napad, za katerega odgovornost sicer že vnaprej odklanjate, vendar pa ste avtorja pokrili z uredniško odgovornostjo, tako, da nedostojnega obrekovalca niti ne morem poklicati na odgovor pred sodišče. „Edinost“ je pa s tem sprejela odgovornost za dotični neosnovan in nečuden napad. Moral bi torej „Edinost“ citirati pred tržaško poroto. Tega ne storim, ampak pošiljam Vam naslednji popravek.

Verujem, da omenjeni napad na me ni izšel iz uredništva „Edinosti“, ampak je prišel iz Gorice, odkoder gotovi ljudje neprestano nadgugljejo s svojimi pamfletii uredništva slovenskih dnevnikov. Vendar sem mnenja, da bi morala biti uredništva napram takim anonimnim pamfletom previdnejša in da bi se morala pri najmanjšem prej prepričati o resničnosti takih dopisov,

predno jih sprejemajo v list. Ravno v tej prozorni gonji proti meni je slovenska žurnalistika dokazala, da stoji na sila nizki stopnji, ker ne varuje v zadostni meri osebne časti. Moram pač reči, da sem za svoj slovenski narod vsaj toliko storil, da bi se slovenska žurnalistika ne smela dati izrabljati za osebno gonjo podlih ljudi, katerim je vsaka laž in obrekovanje probatno sredstvo, da le dosežajo svoje namene. Žal mi je, da moram to očitati gotovim naprednim listom.

Toda k stvari! V dotičnem članku se mi je vrglo v obraz očitanje, da sem v praški „Union“ denunciral llešiča, Vošnjaka in Ušeničnika veleizdajniških tendenc. Mojemu objektivnemu informativnemu članku v „Unionki“ podtikati denunciatorne namene, more le zloben človek, ki namenoma zavija resnico. Anonimni dopisun izbija taka „denunciatorna namigavanja“ na pr. iz naslednjih stavkov: „Nočem raziskovati, v koliki meri se udeležujejo novo-ilirskega gibanja „tuji vplivi“ in pa „tendence novo-ilirskega gibanja se ne skladajo niti s cilji našega naroda, niti z onimi naše monarhije, kar na tem mestu izrecno povdarjamo.“

Pred vsem konstatiram, da so ti stavki maliciozno iztrgani iz dveh različnih mest obeh člankov in v hudobnem namenu skupaj zvareni v eden stavek z narekovanji. Tako pošten človek ne dela. Dotična mesta se glase doslovno tako-le: (I. članek) Wir abstrahieren hier von allen politischen Erwägungen und wollen nicht untersuchen, in welchem Masse fremde Einflüsse an der Neu-ilirischen Bewegung beteiligt sind, wir wollen vielmehr bloss die psychologischen Gründe, die gewiss dabei massgebender sind, hervorheben.“

Kdor ve, da so nemški listi predstavljali novoilirske gibanje kot veliko srbsko propagando med Slovenci, in sem hotel ravno s svojim člankom to ovreči navajajoč prave razloge, saj vendar v celotnem članku dokazujem, da je v slovenski historiji dovolj momentov, ki vplivajo kot psihološki vzroki na slovenske mase, ta bo še le prav uvidel zlobnost, s katero se podtikajo mojemu članku „denunciatorna namigavanja“.

Drugo mesto (v II. članku) se glasi: Die Gründe, die wir hier angeführt haben, sind keine subjektiven Einfindungen, sondern Argumente, welche der Illyrismus für seine objektive Berechtigung regelmässig anzuführen pflegt. Diese psychologischen Gründe, welche zwar dazu geeignet sind, die gegenwärtige illyrische Strömung zu erklären, können vom Standpunkte des slovenischen Nationalbewusstseins nicht als logische Beweisgründe für die Berechtigung des Illyrismus angesehen werden, aber die Hauptsache ist doch die Tatsache, dass der Illyrismus existiert und dass seine Tendenzen weder den Interessen unserer Nation, noch denen der Monarchie entsprechen, was an dieser Stelle betont sei.“ Kaj je pravi smisel teh stavkov?

Ilirizem hoče, da se Slovenci, Hrvatje in Srbi „polagoma“ spojimo v jeden narod po jeziku in kulturi. Kdor na to deluje, nemora že nujno zasledovati „antidnastične smotre“, ampak ima lahko pri tem za svojo osebo najboljša, najboljše prepričanje in najboljšo namene. V tej točki o naših ilircih nikoli nisem dvomil. Kdor pozna našega lojalnega llešiča in hiperlojalnega Ušeničnika, bo moral priznati, da bi bilo tu vsako denunciatorno namigavanje naravnost absurdno. Ta karta je torej enkrat za vselej izigrana in se na njo v slovenski javnosti nebo več igralo!

Zdaj hočem še utemeljiti smisel zgoraj navedenih stavkov. Ilirizem meri končno na to, da se Slovenci spojimo s Hrvati in Srbi v eden narod jugoslovanski. Da se to uresniči, moramo Slovenci kot narod izginiti, ker drugače jugoslovanski narod sploh ne more nastati. Ali ni to proti našim narodnim interesom?

In dalje: Če bi se posrečila ta nameravana asimilacija z danes tako zavedlim in močnim srbskim narodom, ali ne sledi iz tega nehoti velikosrbska propaganda? To je torej smisel mojih izvajanj. To je vsakemu zrelemu človeku jasno in ni bilo treba nobenih „denunciacij“.

Jaz sem najprej Slovenec, potem še le Jugoslovian. Svoje slov. narodnosti ne žrtvujem nobenemu narodu, niti italijanskemu, niti nemškemu, niti češkemu, niti srbskemu. Temu se ustavlja moja slovenska narodna zavest. Imenujte to moje stališče avstroslavizem, separatizem, ali kakor že hočete! Ako je pravo ali napačno, o tem je mogoča stvarna debata — in to rav-

no hočem od naših Ilircev; toda gotovi ljudje se o tem ne upajo razpravljati in so spravili ves ta spor na nivo osebne gonje. Sam jim ne bom sledil, ampak pokličem jih na odgovor pred sodišče, kjer bodo imeli priliko svoja obrekovanja dokazati.

V omenjenem članku se mi je vrgla v obraz tudi psovka „raznarodeli Samoslovci“. Kaj takega mi dostojen človek pač ne more očitati. In že zaradi tega bi bilo moralno uredništvo „Edinosti“ vreči dotični pamflet v koš! S tem bi bilo obvarovalo samo svoj ugled. Dr. M. Rostohar.

IZ SRBIJE.

(Srbski tiskovni urad „Edinosti“.)

Belgrad, 1. aprila.

Pripomba uredništva: Brzjavka je bila oddana v Belgradu dne 1. aprila ob 8-10 zjutraj, a nam je bila dostavljena še-le 2. aprila ob 3-30 popoldne.

Oficijelno poročilo o zavzetju Drinopolja.

S strani poveljništva druge srbske armade v Drinopolju sta bila odposlana dva častnika, da podata na merodajnih mestih poročilo. Iz njunega pripovedovanja je razvidno sledeče:

V ponedeljek, dne 24. marca, je izdal srbski general Stepanović, poveljnik srbske armade pred Drinopoljem to-le povelje: General Ivanov javlja danes ob 1-30 popoldne: „Čete iztočnega sektorja so dosepele do 300 metrov od žične mreže trdnjavske črte. Potrebna so najenergičnejša dejanja s strani ostalih sektorjev, zaradi pritegnitve čim največ nasprotniškimi čet na sektorje in prav tako zaradi napada na trdnjavsko črto, kjer se to pokaže kot mogoče. To vam sporočam zato, da napete vse sile in v prej povedanem smislu olajšate uspeh četam iztočnega sektorja. Ta napor je potreben, da se more doseči zaželjeno dejstvo.“

Sporočajoč to, ukazujem, da 13. in 55. polk začeta nastopati proti Jup Temolaru in Umikeju in zavzmeta ti utrdbi ter se tamkaj utrdita. 15. pešpolk naj nadaljuje prodiranje proti Sejtan Targu in pritegne nase čim večji del turške pehote, 20. polk naj zavzame položaj iztočno od Kadikaja pred Dever bejem. Artiljerija naj podpira to prodiranje z močnim in silnim ognjem in naj vzdržuje čim najtesnejšo zvezo s peštvom zgornjih polkov. Začetno prodiranje bodi slabše, dokler se prej ne izvrše rekonstruiranja in se ne ugotovi, kaj se nahaja pred polki. Čete, ki se bodo dirigirale v tej smeri, naj so dobro opremljene z bombami, škarkami in sekiricami za prerezavanje žice.

To bo vsekakor zadnji naskok, ki ga je treba napraviti, da se zlomi glavni odpor v iztočnem sektorju in se zavzame trdnjava.

Začetek prodiranja danes popoldne ob štiri.

Povelje je bilo točno izvršeno in še več, zavzete so bili vse utrdbe na srbskih sektorjih. Začetek prodiranja ob štiri popoldne, ob belem dnevu, je bil zelo nevaren, toda treba je bilo pritegniti turške sile na to stran. Do srede zjutraj po deseti uri so osvojile srbske čete vse črto pred seboj in to: timoška divizija prvega poziva na prvi črti trdnjave Kazan Tepe, Karadžo Stablja, Eits Tepe in Jaz Tepe; na drugi črti Čaj Tepe, Ajnal Babja in Bosjuk Tabija. Na tej črti je bilo ujetih 8000 turških vojakov in 250 častnikov.

Na tretji črti je bila končno zavzeta trdnjava Kadirič lidirim, v kateri se je nahajal Šukri paša s stabom, ki je bil ves ujet.

V sredo dopoldne po deveti uri je donavska divizija drugega poziva zavzela trdnjavi Papas Tepe in Biliči Tepe.

Slovensko gledališče.

Leon Dragutinović

K njegovi benefici dne 6. t. m.

Če pogledamo nekoliko nazaj v zgodovino našega gledališča, moramo reči, da je napravilo naše gledališče po dolgih letih svojega diletantstva v zadnjih časih tako velik korak navzgor, kakor ga morda ni pričakovali niti največji naš gledališki optimisti. Imelo je pač naše gledališče tudi v minulih časih dobrih moči, okrog katerih so se zbirali naši diletanti, ali te moči so bile tudi res le — posamezne in — v prvih začetkih — po svojem življenjskem poklicu zaposlene v toliki meri v svojih poklicnih opravkih, da so le ostanek svojega časa in svojih moči mogle žrtvovati gledališču. V takih razmerah seveda ni bilo misliti na uspešen, oziroma vsaj stalen razvoj našega gledališča.

Prišli so potem časi, ko je bilo vodstvo gledališča v rokah igralcev po poklicu. Nočemo se obširneje baviti s to perijodo, ki je imela v sebi marsikaj dobrega na eni strani, na drugi pa zopet marsikaj slabega.

Vsega skupaj so zavzeli Srbi 7 stalnih trdnjav, 4 redute, 17 poljskih in 19 trdnjavskih baterij, zaplenili 190 topov, 2 generala, 400 častnikov in 15.000 vojakov.

Za občinske volitve. Shod na Greti.

V nedeljo, dne 6. t. m., se bo vršil na Greti shod volilcev, ki ga sklicuje politično društvo „Edinost“. — Natančnejši čas in kraj shoda se naznani pravočasno.

Zaupniški sestanki v mestu.

Sestanek volilcev za prvi mestni okraj se bo vršil v petek, dne 5. aprila, ob 8 zvečer v gostilni „Alla Stazione“ v ul. Lazzaretto vecchio 31.

Sestanek volilcev III. mestnega volilnega okraja se bo vršil danes dne 3. aprila ob 8 in pol v prostorih „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ v ulici Torre bianca št. 41.

Zaupniški sestanki v okolici.

Sestanek volilcev za Rocol se bo vršil danes dne 3. aprila ob 8 zvečer v prostorih „Gospodarskega društva“ v Rocolu.

Volilni odbor za Opčine bo imel sestanek danes, dne 3. aprila v restavraciji Malalan ob 8-30 zvečer.

Predsednik volilnega odbora.

Volilni sestanek za Sv. Ivan se vrši zopet v soboto, dne 5. t. m. ob 8-30 zvečer v svetoivanskem „Narodnem domu“.

Za Frdenič in Civranišče se vrši sestanek tamošnjih volilcev v ponedeljek dne 7. t. m. ob 8-30 zvečer v gostilni „pri Živcu“.

V „Gospodarskem društvu“ na Frdeniču pa se vrši volilni sestanek v torek dne 7. t. m. ob 8-30.

Vsi volilci zaupniki II. okoličanskega volilnega okraja, ki so dobili izpisane volilne liste za svoje okrožje, so naprošeni, da iste čimprej in čim točneje pregledajo, popravijo in izpopolnijo v smislu vdobljenih navodil.

Volilski imeniki.

Za V. mestni okraj so volilski imeniki na razpolago: v stanovanju gosp. Guliča, ul. Media št. 17, prvo nadstropje ves dan; v stanovanju gosp. Frana Kotnika, ul. Piccardi št. 30, III. nad., ob delavnikih od 3 do 7, ob nedeljah od 9 do 1; pri rodbini Ferfolja-Gregorič, Kjadin-Sv. Alojzij, ves dan.

Domače vesti.

G. dr. Rostohar nam je poslal s člankom, ki ga priobčujemo na drugem mestu, tudi sledeče pismo, ki je morda značilen prispevek h konfliktu, v katerega je zašel g. doktor:

„V Pragi, dne 28/3. 1913.“

Slavno uredništvo!

„Edinost“ je dne 26. t. m. priobčila anonimni napad na mene. Na take pamflete se odgovarja samo s tožbo. Pri Vas hočem narediti izjemo pod pogojem, da priobčite priloženi stvarni popravek. To pa prosim nemudoma, da stvar ne zastari. Na pamfletu v „Soči“ in „Dnevu“ ne bom odgovarjal, ker sem že vložil tožbo. V naprej Vas pa opozarjam na to, da bodite napram takim dopisom previdni. Na članke v „Edinosti“ bom pa odgovoril takoj.

Z odličnim spoštovanjem

Dr. M. Rostohar.“

Tudi na današnji članek g. dr. Rostoharja pride naš odgovor.

Imenovanja v policijski službi. Za policijske oficijale so imenovani policijski

kancelisti: Josip Stadler in Leopold Modic v Trstu, Franc Seirer v Celovcu in Franc Fink v Ljubljani.

Imenovanja v finančni službi. Podpodčastnik Anton Schell je imenovan za davčnega asistenta v XI. činovnem razredu; carinski praktikant Franz Kugler je imenovan za carinskega asistenta; davčna praktikanta Mihael Fajt in Andrej Tromba sta imenovana za davčna asistenta.

Resen memento na adresu odločujočih faktorjev. Poročevalec „Budapester Tagblatt“-a beleži nastopno izjavo nekega hrvaškega politika:

„Sporočite svetu, da mi, voditelji hrvaško-srbskega naroda, ne bomo mogli več dolgo brzdati svojih ogorčenih mas, ter da se resno bojimo, da ne bomo mogli preprečiti grozečega izbruha narodne jeze. Dospeli smo do konca svojih moči; naši pristaši ne verujejo več našim zatrjevanjem, da hočejo voditelji monarhije iz lastne volje povrniti kraljevini Hrvatski nje svoboščine, in vedno splošnega postaja zahteva po kakem odločilnem, brzkone usodepolnem koraku...!“

Rečeni poročevalec budimpeštanskega lista dostavlja, da se je po razgovorih z voditelji hrvaških pravašev med vožnjo iz Hrvatske v Opatljo uveril, da to niso prazne grožnje. Ti ljudje so bili nekaj zakleti sovražniki Srbstva. Danes pa govore o Srbih z vsem respektom ter zatrjajo, da se v njihovi stranki, posebno pa med mladimi inteligentnimi elementi, srbofilstvo vedno bolj širi. Eden voditeljev je izjavil tekom teh razgovorov:

„Ako se nam hitro ne dokaže z dejanji, da moremo mi Hrvatje v okvirju te monarhije doseči svoje zgodovinske in narodne pravice, se ne bomo mogli več dolgo upirati oni struji, ki bi hotela izven monarhije, eventualno tudi v Veliko-Srbiji uresničiti Veliko-Hrvatsko.“

To je resen memento, ki govori bitveno isto, kar smo rekli mi včeraj na adresu dr. Rostoharja: od države same je odvisno, ali imajo, ali nimajo narodi interesa na nje obstanku!!

Včeraj je „Edinost“ poročala o krivici, katero je storila čistilnica riža domačim škedenjskim delavcem. Poročilo se je zaključilo s pozivom na slovenske poslance, naj se zavzamejo za naše ljudi. Ker bi ti-le, v kolikor niso že bolje poučeni, lahko iz tega poziva sklepali, da sem jaz, ki sem bil njihov direktni mandatar, zanemaril svojo dolžnost, dovoljujem si po svojih zapiskih objaviti sledeče podatke o svojem poslovanju v tej stvari. Dne 28. 12. 1912. pogovor z generalnim ravnateljem čistilnice riža, dne 30. 12. 1912. pismo istemu, dne 21. 1. 1913. isto, dne 3. 2. 1913. pogovor z njim, dne 14. 2. telefoničen pogovor z istim, dne 17. 2. pogovor s tovrstnim ravnateljem, dne 20. 2. konferenca z upravnimi svetniki čistilnice riža, dne 26. 2. posredovanje pri namestništvu, dne 4. 3. isto, dne 12. 3. obsežen promemoria čistilnici, konferenca z generalnim ravnateljem, s tajnikom delodajalske zveze (dr. Cimadorijem) in posredovanje pri namestništvu, dne 14. 3. dodatni promemoria čistilnici. Razun tega sem naprosil oba domača poslance, g. Antona Sancina in g. Antona Miklavca, da sta osebno intervenirala pri raznih gospodih, kar sta drage volje in z veliko vneto tudi storila. Vmes sem imel neštivilne pogovore s svojimi klijenti.

Ako se vkljub mojemu naporu in pomoči mojih poslanskih kolegov ni doseglo, kar se je želelo, je s tem dokazano, da so faktorji, ki so za sedaj še močnejši od nas, bili na delu proti nam.

Zakon in vest mi branita, da bi hujškal delavce na nasilna dejanja. Res pa je, da sem samega g. namestnika in druge odločilne faktorje opozarjal na nevarnost, ki bi bila zvezana s tem, da bi se ravno na

škodo domačih škedenjskih delavcev hotelo kršiti načelo, da naj ima za delo na domačih tleh sposobni domačin prednost pred tuji. Svaril in opominjal sem na obe strani. Odgovornost nosijo oni, ki me niso hoteli poslušati. Moja vest je pa mirna.

Dr. Josip Wilfan.

O pokojnem d.ru Janu Rybáru, očetu državnega goslauca dra Otokarja Rybára, piše praška „Union“:

„S stavbenim svetnikom d.rom Rybárem je izgubil stan čeških tehnikov emu svojih dik, a društvo arhitektov in inženirjev enega svojih najzvestejih in najodličnejših članov, ki je bil vsikdar na mestu, ko je trebalo braniti interese tehniškega stanu. Kakor izvrsten poznavalec železništva je pokojnik v prejšnjih letih, dokler ga ni uklonila starost, često iz obilice svojih izkušenj in svojega znanja prirejal predavanja o železniško-tehniških vprašanjih, kakor je tudi štel med najrednejše obiskovalce zanimivih večerov s predavanji v gori imenovanem društvu. — Pokojnik pa ni spadal nikakor k tistim tehnikom, ki se tako rekoč popolnoma izgubljajo v svojem poklicu in so slepi in gluhi za izven-tehniška vprašanja. Nasprotno: dr. Jan Rybár je imel vedno odprto oko za vse javne stvari in jim je, dokler ni obolel, sledil z nezmanjšano pozornostjo. Živo zanimanje je kazal posebno tudi za praška komunalna vprašanja. Da-si nasproten vsakemu šovinizmu, je bil pokojnik vse svoje življenje zvest sin svojega naroda, da je krivico, ki jo je moral trpeti njegov narod, vsikdar grenko občutil ter globoko obžaloval nezadostno umevanje avstrijskih državnikov za pravice in življenjske potrebe češkega naroda. Njegov sin, državni poslanec dr. Otakar Rybár, je advokat v Trstu in voditelj tamošnjih Slovencev. Tudi v „Union“ je priobčil pokojnik v zadnjem desetletju mnogo člankov o tehniških vprašanjih. Čast njegovemu spominu!“

Mi pa smo že povedali, da je pokojni dr. Jan Rybár tudi na korist naših krajev in našega ljudstva zajemal iz obilice svojih izkustev in svojega znanja. — Zaslužil je torej v polni meri, da mu češki in slovenski narod ohranjata časten in hvaležen spomin.

Kdaj začenja poslančeva imuniteta?

Dne 18. februarja t. l. je izreklo kasalsko sodišče na Dunaju razsodbo, ki rešuje vprašanje: ali nastopa imuniteta poslanca že z dnem izvolitve, ali pa še le z dnem formalnega vstopa v zbornico?! Tej razsodbi je dal povod sledeči slučaj.

Sedanji državni poslanec Rudolf Müller je bil tožen radi žaljenja časti potom tiska. Tožba je bila vložena meseca septembra, a dne 2. oktobra je bil obtoženec izvoljen državnim poslancem. Sklicevaje se na to dejstvo je obtoženec vložil na deželno sodišče prigovor proti obtožnici, češ, da se ga kakor poslanca ne more sodno preganjati brez privoljenja parlamenta. Ta prigovor je deželno sodišče predložilo višjemu deželnemu sodišču v razsodbo, a ta sodna instanca je zavrnila pritožbo. Proti tej razsodbi je uročila generalna prokuratura pritožbo ničnosti v varstvo zakona. Na razpravi dne 18. februarja je to najvišje sodišče spoznalo, da se je po postopanju deželnega, oziroma višjega deželnega sodišča kršil zakon! — Vprašanje je torej rešeno v smislu, da se poslančeva imuniteta začenja že z dnem izvolitve in ne še-le z dnem formalnega vstopa v zbornico. Z drugo besedo: čim je kdo izvoljen poslanec, ga ne more preganjati kazensko sodišče, ako ni dovolila tega zbornica.

Davek na prireditve in zabave.

Deželni odbor priobčuje zakonski načrt o uvedbi davka za javne prireditve in zabave na Tržaškem. Ta načrt je bil že lani na dnevnem redu deželnega zbora in pride najbrže sedaj v pretres. Predlaga pa po 2 vin. davka za vstopnico po do 20 vin., 4 vin. za 20 do 60 vin., 6 vin. za vstopalce

Omenimo naj le to, da v takih slučajih, kjer je vse odvisno edino le od ene osebe, prav rade igrajo osebne želje in koristi glavno ulogo, za gledališče kot tako pa ostaja bore malo.

Če hočemo biti popolnoma odkriti-srčni, ne da bi pri tem hoteli odrekati komu zaslug za naše gledališče, zlasti pa tistim ne, ki so orali ledino, moramo priznati, da pravi razvoj našega gledališča datira od tedaj, ko je prevzel njegovo arhitektonsko vodstvo g. Dragutinović, in to tudi pravzaprav šele potem, ko mu je nova gledališka uprava oz. intendantca, ki se ni tesnosrčno zapirala modernim nazorom o nalogah gledališča, otvorila obširno delovno polje.

G. Dragutinovića smemo danes imenovati soustanovitelja našega tržaškega slovenskega gledališča, kajti on je tisti, ki je s svojim neumornim delom kot artistski vodja, kot režiser, ne sicer sam, kajti imel je dobrih pripomočnikov, toda vendar v največji meri ustvaril našemu gledališču pravo podlagu, temelj zavoda, ki ne bodi posvečen le zabavi, temveč pred vsemi izobrazil in vzgoji. Z Dragutinovičem začenja pravzaprav šele naše gledališče, dočim smo imeli prej le gledališke predstave.

Ogromnega dela ima artistski vodja in režiser gledališča, posebno pa takega gledališča, kakor je naše, ki mora računati s

tako ozkimi razmerami, kakor so naše. Naše gledališče nima nikake podpore, temveč se vzdržuje edino le z vstopnico. Da gmotna sredstva potemtakem niso najsičajnejša, je pač umljivo, in umljivo je tudi, da je treba mnogo skrbti in mnogo dela, ki ni pravzaprav delo artistskega vodje in režiserja, če se hoče pristaviti na oder stvar, ki se vendar sme in tudi mora imenovati dobra. Imeli smo na našem odru celo vrsto za naše razmere pa tudi neglede na te razmere naravnost vse hvale vredno opremljenih predstav, z najštevilnejšim osebjem, imeli smo dram, veseliger, operet in celo oper, ki so bile uprizarjene tako, da bi se jih ne sramovala niti velika gledališča, a glavna zasluga na teh izbornih prireditvah gre vodstvu in režiji Dragutinovičevi.

Imeli smo na našem odru klasičnih in modernih del svetovne dramske literature, za katere bi niti ne pomislili pred par leti, da so mogoče na našem odru, toda — hvale podjetnosti in pogumu Dragutinovičemu in njegovemu vsestranskemu prizadevanju — uspela so ta dela tudi na našem odru in jih smemo prištevati najboljšemu, kar smo videli na našem odru.

Stalno se je naselila pod Dragutinovičevim vodstvom na našem odru tudi opereta. Resnica je, da bodi opereta le nekaj prehod k višjemu, k operi, da sama na sebi

kot taka nima tiste vrednosti, kakor jo ima drama in opera, toda v sedanjih razmerah, ko nam gre za to, da privabimo v naše gledališče čim največ našega občinstva, ki se sicer izgublja po drugih gledališčih, nam je opereta sredstvo, da zagotovimo ono naše občinstvo našemu gledališču. Dobra naša opereta bo dajala tudi dobri naši dram, čim dalje tem več poslušalstva. In zato gre tudi priznanje Dragutinoviču na skrb, ki jo posveča opereti.

Če govorimo splošno, imamo v Dragutinoviču moža, ki je s svojim vztrajnim delom dvignil naše gledališče iz diletantstva na nivo pravega gledališča, ki zasluži za to svoje neumorno, vztrajno delo neprikrajšano priznanje. Da pa je za tako delo pred vsemi potrebno, da je dotičnik sam gledališki veščak v vsakem pogledu in tudi sam igralec, ki je svojim tovarišem na odru ne samo vodja, temveč tudi zgled, je umevno samo po sebi, in to tembolj, ker jim mora biti obenem tudi učitelj. In to je bil tudi Dragutinovič našemu domačemu igralškemu naraščaju, katerega je zbral okrog sebe lepo številno in tudi tako podal našemu gledališču predpogoje za nadaljnji razvoj.

Toliko na kratko o Dragutinoviču kot artistskem vodji in režiserju našega gledališča; o Dragutinoviču-igralcu pa nekaj prihodnjik.

od 60 vin. do 1 K, 10 vin. za 1 K do 2 K in 10 vin. več za vsako nadaljnjo celo ali započeto krono. Pri abonementu se računa davek enkrat po vsej svoti. Vstopnice po znižanih cenah ali pa proste vstopnice se obdačijo po predpisih.

Davka so prosti javni muzeji, predavanja znanstvenega in umetniškega značaja, prireditve ljudskih izobraževalnih tečajev in prireditve v dobrodelne namene. Pri poslednjih odločuje vsakokrat občinski odbor, da-li se oproste davka ali ne.

Ta novi predlog je atentat na Slovanstvo na Tržaškem. Ker je že naprej fiksirano, kaj je davka prosto, nam ostanejo le še prireditve s posredno ali neposredno dobrodelnim namenom. In če o njih obdačenju odločuje občinski odbor, potem si pač že sedaj lahko mislimo, kake dobrote bomo uživali mi Neitalijani. Trpeli bi dvojno škodo: z ene strani izgube naše podražene prireditve obiskovalcev, z druge strani pa ponarastejo stroški obiskovalcem.

Trpela bi torej podjetja vsled slaberega obiska in trpelo bi občinstvo, v kolikor bi vendar zahajalo k prireditvam.

Že sedaj pozdigamo najodločneje svoj glas najprej proti načrtu samemu, v kolikor hoče uvesti ta davek tudi za prireditve z notorično kulturnim in vzgojevalnim namenom, a v drugo in še posebno proti določbi, da bi občinski odbor odločeval, kedaj naj se kaka prireditev v dobrodelne namene oprosti od tega davka. Za tako določanje mora že biti določena instanca, do katere ne segajo vplivi naših narodnih in političnih bojov, instanca torej, ki nam bo jamčila za popolno objektivnost.

Zadušnica za grškega kralja Jurija.
Včeraj ob 11 dopoldne se je v grški pravoslavni cerkvi sv. Nikolaja vršila slovesna zadušnica za pokojnim grškim kraljem Jurijem. Cerkev je bila od zunaj in znotraj žalnemu obredu primerno opremljena. Sredi cerkve je bil postavljen visok katafalk, nad njim pa kraljevska krona, obdana od štirih grških zastav in palm. Obredu je prisostvovala tržaška grška kolonija, ki je bila skoro brez izjeme zbrana. Navzoč je bil tudi c. kr. namestnik princ Hohenlohe in tržaški župan dr. Valerio. Grškega konzula je zastopal konzularni agent, ker je konzul odšel v Atene, zastopal pri pogrebu tržaško grško kolonijo. Za časa žalnega obreda so imele vse tukaj se mudeče grške ladje izvešene svoje zastave na pol jاربوله, grški trgovci in obrtniki pa so zaprli svoje lokale.

50.000 kamenčkov. Za to zbirko, ki jo je priredilo slovensko akademsko ferijalno društvo „Balkan“ v Trstu v prid „Osrednji ljudski knjižnici v Trstu“ so nabrale nadalje gospice: Vera Ponikvarjeva 1100, Milka Požarjeva 1000, Lola Obersnelova 800, Adele Amfova 600, Zorica Ferlugova in Pavla Hočevarjeva po 500, G. Hlova 139 ter gospod Grgič 200 kamenčkov po 2 vin. — Nabralo se je torej dosedaj 4839 + 14661 že objavljenih = 19.500 kamenčkov! Iskrena hvala!

Javno knjižnico otvori slovensko akademsko ferijalno društvo „Balkan“ v nedeljo, dne 6. t. m., v Padričah. — Natančneje o tej prireditvi povemo v jutrišnji številki.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca januarja 1913. sledeči promet:

Dohodki.

A) redni dohodki:

1) Prispevki iz nabi-ralnikov	503 K 19
2) Prispevki podružnic	
Kranjsko	473 K 35
Štajersko	684 K 73
Koroško	25 K 20
Primorsko	880 K 08
Nižje Avstr.	— K —
Skupaj	2.068 K 36
3. Razni prispevki	5.631 K 87
skupaj	8.203 K 42

b) izredni dohodki:

Prispevki za obrambni sklad	1390 K —
skupaj	9.593 K 42

Izdatki.

A) redni izdatki:

1) plače, remun. učit. osebju, razni računi itd.	21.597 K 26
B) izredni izdatki:	
2) nalož. na glavnico, oz. obrambni sklad	1396 K —
skupaj	22.987 K 26
torej primankljaja	13.393 K 84

Opomba. Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Tržaška mala kronika.
Trst, 2. aprila.

Dve tatvini. V stanovanje Friderika Antoninija v ulici Massimo d'Azeglia št. 4. je prišel včeraj popoldne neki človek pod pretvezo, da prosi mlačične. Ko pa je Antoninijeva žena odšla v sobo po kak krajcar, je tujec hitro pograbil niktlasto

uro, ki je bila ravno pri roki ter je izginil.

Vozniku Karlu Zadaiku, ki stanuje v Škednju št. 944, je nekdo z voza ukradel par čevljev.

Mica Kovačeva. 53letni Josip Albertl iz Grošan sicer nikoli nič ne dela, jedel bi pa vendar rad. In tako je tudi snoči zavil v gostilno Marcela Colovanija na Vrdeli št. 1228. kjer je zajedel in zapil celih 6 kron in 20 vinarjev, ne da bi imel le en sam belič v žepu. Polcija ga je seveda takoj zaprla in se je zelo začudila, da straši tod, ko je vendar izgnan iz Trsta.

Loterijske številke, izrebane dne 2. aprila:

Gradec	23	64	21	41	11
Brno	2	54	87	31	79
Inomost	27	86	45	17	88

Društvene vesti.

„Učiteljsko društvo za Trst in okolico“ vabi na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 6. aprila t. l. ob 10 dopoldne v slovenski trgovski šoli na Acquadotto, s sledečim dnevnim redom: 1.) Nagovor predsednika; 2.) Poročilo o društvenem delovanju; 3.) Poročilo blagajnika in pregledovalcev računov; 4.) Poročilo društvenega knjižničarja; 5.) Poročilo o podpori učiteljskim abiturijentom za „učiteljski sklad“; 6.) Poročilo o zastopstvu našega društva v „odseku za ljudska predavanja“; 7.) Sklepanje o članarini; 8.) Volitev: a) treh pregledovalcev računov, b) predsednika, 8 odbornikov in namestnikov, c) 3 članov razsodišča, d) zastopnika v „odseku za ljudska predavanja“; 9.) Predlogi in nasveti. — K obliki udeležbi vabi odbor.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes v četrtek in jutri v petek zvečer skupna pevska vaja. Prosim vsi. Pevovalja

Pevsko društvo „Trst“. Danes ob 8 zvečer pevska vaja za mešan zbor.

Ruski kružok ima danes ob 7 zvečer odborovo sejo v „Slovenski Citalnici“.

V nedeljo, dne 6. aprila se vrši v dvorani „Narodne delavske organizacije“ ulica Sv. Frančiška št. 2, cvetični plesni venček. — Začetek ob 4 popoldne. Svira orkester „Zveze jugoslovanskih železnice“.

Klub dramatičnih diletantov na Proseku ponovi dramo „Erazem Predjamski“ v „Sokolovi“ dvorani na Proseku v nedeljo, dne 6. aprila t. l. ob 4:30 popoldne.

Vrdelski „Sokol“ naznanja, da se vrši redna telovadba prihodnji teden v društveni gostilni pogrebnega društva na Vrdelci v sledečih dnevih:

Člani vsak petek od 8:30 do 10, do- kler ni gotovega števila članov telovadcev. Ženski oddelek v ponedeljek in sredo od 8 do 9. Moški naraščaj v sredo in soboto od 6 do 7. Ženski naraščaj v sredo in soboto od 5 do 6.

Voditeljski zbor se obrača na vse starše s prošnjo, naj pazijo na to, da pošiljajo svoje sinove redno k telovadbi, ki telesno in duševno osvežuje mladino, jej ohranja zdravje ter jo varuje pred mnogimi nevarnostmi, katerim je izpostavljena. Je pač treba zato paziti na našo deco, ki jo naši nasprotniki hočejo z vso silo odtujiti našemu narodu.

Vrdelski Sokol naznanja tem potom, da se dne 4. majnika vrši nastop v prostori- h goriomenjenega društva.

Ker se je mnogo potrosilo za ta odsek, se nadeja vrdelski Sokol obile vdeležbe od strani sokolskih društev.

Nar. del. organizacija.

Zidarska skupina NDO skljuje za danes, v četrtek, ob 6 zvečer javen shod v društveni dvorani, ul. sv. Frančiška št. 2. — Na shod so vabljeni zidarji mesta in okolice.

Odbor „Zveze jugoslovanskih lesnih delavcev“. Na prvi odborovi seji je bil izvoljen za podpredsednika tov. Fran Lužar, za tajnika pa tov. Ivan Hafner. — Obenem naznanja odbor, da je zvezni predsednik na razpolago članom Zveze za informacije itd., vsaki torek, sredo in petek od 7—9 zvečer.

Skupina tehničnega zavoda „Sv. Andrej“ vabi na sestanek, ki se bo vršil v soboto ob 7 zvečer v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu.

Govorniška šola NDO. Jutri, v petek, točno ob 8 zvečer govorniška šola v dru- štvenih prostorih.

Gospodarstvo.

Občni zbor zadruge „Združeni čev- ljarji v Trstu in okolici“ vršil se je v ne- deljo 9. t. m. v prostorih Tržaškega pod- pornega in bralnega društva. Ob lepem številu navzočih zadržnikov je otvoril pred- sednik g. Rebuta Fr. občni zbor s pozdra- vom na navzoče ter takoj nato podelil be- sedu g. St. Deteli, ki je v vznesenih besed- dak predočil lep razvoj zadruge, poudarjajoč, da ni lep čistil dobiček le posledica pridnega

ALOJZIJ TAVČAR-DUTOVLJE
avtorizirano stavbno in kamnoseško podjetje
zapriseženi sodni izvedenec
izvršuje vse potrebne načrte, proračune, cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga monumentalna dela. Cene zmerne.

POHISTVO SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIM CENAM
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRSE

PALMA

UMETNI ZOBJE
Plembiranje zobov
Izdiranje zobov brez vsake bolečine
= vsake bolečine =
Dr. J. Čermak V. Tuscher
zobozdravnik kozcos. zobni tehnik
TRST
ulica della Caserma št. 13, II. n.

Zdravstveni pedagog
ravnatelj **Fran Salzlechner**
lastnik učnega in vzgojevalnega zavoda za duševno zaostale in nerazvite otroke v Perchtoldsdorfu (Dunaj),
se bo mudil 7., 8. in 9. aprila v Trstu, v hotelu Volpich.
Sprejema in ordinira od 11—12 in 2—3.

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žične mreže, pohištvo železno in iz medi dobavlja, kakor je dokazano, tvrdka
VALENTIN BERGMAN
GRADEC
Podružnica Trst
ul. Nuova št. 27.
Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastoj.

Pripravite se kolesarji na kolesarsko sezijo!
Vsak, ki se spozna, kupi
WALFENRED
najboljše kolo v monarhiji, ali
kolo KOSMOS
dobro, po ceni ljudsko kolo.
Avstrijska družba tovarov orožja v Steyru.
Ceniki zastoj in poštne prosto pri zastopnikih:
TRST: Rötli Rudolf, ul. Acquadotto 21.
GORICA: Grusovin E., Corso G. Verdi 42
Sv. LUCIJA: Ig. Šuligoj.

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij
:: Paolo Gastwirth ::
TRST, ul. Stadlon št. 5 - Telefon 22-85 (bliša gledališča Penice)
Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolesalni izbor.

R. Gasperini, Trst
Telefon št. 1974. špediter Via Economio št. 10.
Prevozno podjetje
Sprejema razcarinjane vsakegakoli blaga iz mitnic, dostavlja na dom.
POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.
Zastopstvo tvrdke „Cement“
Tovarna cementa „Portland“ v Spiljetu.
PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Trgovci, peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepoud najboljši sloves. Narodnjaki, naročajte pri domači tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. - Priporočam se vdan J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.

in smotnega dela odbora, ampak je odvisen od vseh članov zadruga, kateri so se pridno posluževali svoje prodajalnice in delavnice. Naj bi spoznanje, koliko koristi nudi zadruga, prodira do slehernega slovenskega čevljarja in ga privedla v naše kroge; potem bi pač zadruga postala gotovo eden najmočnejših faktorjev svoje stroke v našem mestu. Danes, ko delo ni več šele začetno, ampak je že pokazalo svoje uspehe, kateri so najboljši dokaz, da napredujemo, naj bo v najboljši zadoščenju nam, ki smo stali ob zibelki te zadruge, in ponosni smo lahko na svoje delo, onim pa, ki so nas gledali po strani in zmajevali z glavami, pa naj bo dokaz, da nimajo nikakega vzroka več pomisljevati, ampak dolžnost do svojega obrta in svojih interesov jim kliče, da pridejo kot „svoji k svojim“.

Po teh besedah, ki jih je spremljalo viharno odobravanje, je poročal g. Detela k 1. točki dnevnega reda: prememba pravil. Po zadostnem utemeljevanju in razpravi, v katero so posegli gg. Lauter, Rebula in Pipan, se je soglasno sprejel predlog, da se § 30 zadr. pravil izpremeni v toliko, da prestopi zadruga iz državnega pod nadzorstvo ene druge združne zveze.

Pri 2. točki „potrjenje letnega računa“, je obrazložil predsednik nadzorstva g. Detela natanko ves račun, kateri izkazuje aktivne: blagajna K 166-40, nalož. denarja K 496-10, vrednost zaloge K 12,241-92 dolžniki K 2728-86 in ostale aktivne K 2033-64; pasive pa: deleži K 3000, rezerv. zaklad K 250-22 upnik, K 12,527-46, na odbitku za terjatve K 409-32, čiste g. dobička pa K 1478-92. Članov je 83. Radi lepšega razvoja v prihodnosti se priporoča in predlaga, da se po dobitku 6%, na deleže pripiše ves ostanek čistega dobička rezervnemu zakladu.

Ker se temu nihče ne protivi, poroča g. Detela, da se je med letom vršilo 80 odborovih, 6 skupnih in 10 nadzorstvenih sej. Nadzorstvo je vestno pregledovalo vse tekoče delo, kakor tudi koncem leta vse račune in zaključek, ter se prepričalo, da je vse v redu. Z ozirom na to, da se nihče ne priglasi k besedi, zahtevajoč še kakih pojasnil, da predsednik g. Rebula predlogo: potrjenje letnega računa in razdelitev čistega dobička na glasovanje, kar je bilo sprejeto soglasno, nakar je bilo zborovanje prekinjeno za 10 min.

Po zopetni otvoritvi je prišel občni zbor na 3. točko dnevnega reda: „volitve“. Za skrutinatorja je imenoval predsednik gg. Fr. Babuderja in A. Abrama. Ker je predlog, da se voli z vzklikom propadel, se je volilo po listih. Rezultat je bil: za predsednika je bil izvoljen g. Iv. Lauter, podpredsednika g. J. Sulič, tajnika g. Fr. Babuder, tajn. nam. g. Grmek Gabrijel, blagajnika g. J. Curk, blag. nam. g. A. Šuc. Za odbornike pa gg. Umek, Fabjan, Grmek Fr. ml. in Kert.

Novi predsednik g. Lauter, pozdravljen z burnim ploskanjem, je prevzel takoj predsedstvo ter se v iskrenih besedah zahvalil za izkazano mu zaupanje, katerega bo po vseh močeh skušal ohraniti, prosil pa je toliko od odbornikov kot od vseh članov, da ga pri delu vestno in dosledno podpirajo. Zahvaljeval se je tudi dosedanjemu predsedniku g. Fr. Rebuli, ki ni nikdar štedil niti denarja niti truda v povzdigo in razvoj zadruge. Za ves napor in skrb ostane mu globoka hvaležnost vseh članov.

Nato so se vršile volitve nadzorstva. Ker je g. Detela izjavil, da ga za enkrat oprostite, se je priglasi k besedi g. Skedelj, spominjajoč velikih zaslug g. Detela, ki je z redko požrtvovalnostjo in neumornim delom pravzaprav glavni ustanovitelj in voditelj zadruge, ter ga pozivlja naj vsaj v teh kritičnih časih ne opusti.

Tem besedam je sledilo burno odobravanje, na kar so člani, stoječ, z vzklikom izvolili za nadzornika g. Detela. Po vzkliku so bili v nadzorstvo izvoljeni še gg. Kalc, Abram, Godeša, Erjavec in Blažič.

Ginjen nad izrazom tolike hvaležnosti se je zahvalil g. Detela za izvolitev s pripombo, da sprejme, toda globoko je obžaloval, da se nihče izmed inteligence, ki so še bili naprošeni in bi bili zmorni, noče odzvati temu delu na narodno-gospodarskem polju in razbremeniti one, ki so že itak preobloženi z narodnim delom.

Član g. Babuder se je v imenu zborovalcev v toplih besedah zahvaljeval g. Deteli, nakar je otvoril predsednik razpravo o zadnji točki dnevnega reda: „določiti posebne rezerve“. V daljši debati, v kateri se je pojasnilo, da je posebna rezerva velike važnosti za razvoj zadruge, ker je ta namenjena za eventualne izgube, ki znajo zavod zadeti ravno v teh slabih letih, ki se nam obetajo, sklene občni zbor na predlog gosp. Detela, da se ima določiti posebna rezerva, v katero naj se steka 15% vsakoletnega čistega dobička.

Ob zaključku je predlagal gosp. Grmek Gabrijel, da bi novi odbor natanko preštudiral, v kakem razmerju naj bi se delil odpadajoči znesek čistega dobička med člane, ter naj bi se o tem v posebni točki dnevnega reda razpravljalo na prihodnjem občnem zboru. Sprejeto.

Ker je bil s tem izčrpan dnevni red in se nihče več ni priglasi k besedi, je odgovarjal predsednik g. Lauter na izvajanja člana g. Suliča o krivicah in pritisku, ki se vrši od gotovih strani na čevljarstvo obrt, da se o tem ne more sedaj razpravljati, am-

pak se bode moralo ob drugem času in na drugem mestu, ter je zaključil z apelom na navzoče, kakor tudi na nenavzoče člane, naj ostanejo zvesti svoji zadrugi ter naj pridobivajo še novih somišljenikov, ta res krasno uspel občni zbor.

ZAHVALA.

Odbor „Združenih čevljarjev v Trstu in okolici“ se tem potopu toplo zahvaljuje svojemu vrlemu nadzorniku g. Stanku Detela, blagajniku T. O. Z. v Trstu, kateremu gre največja hvala in čast na njegovem obilnem trudu za procvit naše združne prodajalne.

Odbor „Združenih čevljarjev“ s tem najvdanejšo naproša g. St. Detela, da bi tudi še nadalje tako požrtvovalno deloval v korist zadruge posebno pa v nadzorovanju knjigovodstva ter računstva, kar je tako nujno potrebno.

Se enkrat torej v imenu vseh združnikov: najsrčnejša mu hvala!

Trst, dne 29. marca 1913.

Odbor.

Vesti iz Goriške.

Nabrežinska afera, v katero je zapleten socialno-demokratski tajnik, ki je povzročil, da je eden slovenskih delavcev izgubil delo pri tvrdki Benvenuti, postaja vedno bolj resna. Kakor smo doznali, ima sedaj to zadevo v rokah tudi državno pravdnitvo v Trstu, ki bo vodilo poizvedovanja, v koliko dejanje nabrežinskega socialnodemokratskega tajnika vsebuje morda celo znake hudodelstva izsiljevanja. Na vsak način dobi slovenski delavec, katerega so socialni demokratje terorizirali, svoje zadoščenje, oni sodrug pa pošteno lekcijsko in si bo za drugič gotovo zapomnil, da taka gonja, milo rečeno, ni v soglasju s kazenskim zakonom, posebno pa ne s koalicijskim zakonom!

Kakor čujemo dalje, je socialnodemokratski tajnik, sodrug Ivantschan, pozneje zopet pritiskal na tvrdko Benvenuti, da odpusti še 5 slovenskih delavcev. No to pot se je pa opek. Ker je tvrdka obveščena, da se je prejšnji delavec pritožil na c. kr. sodnijo v Komau in da ima tudi državno pravdnitvo zadevo v rokah, in ni hotela odpustiti slovenskih delavcev z dela, pač pa je dejala socialnim demokratom, da pošlje prej nje z deia kot pa člane NDO.

Tudi o tem novem izsiljevanju in kršenju koalicijskega zakona so že obveščene oblasti.

Z ozirom na to, naj se oni delavci, katerim bi socialni demokratje pretili celo s štrajkom, ako ne gredo iz dela ali pa ne pristopijo v njihovo organizacijo, to nenaodoma poročajo centrali NDO, da stori primerne korake na kompetentni obrtni oblasti kakor tudi, da vložijo kazensko ovadbo.

Izredni občni zbor slov. ak. fer. dr. „Adrija“ v Gorici se je vršil minolo sredo, dne 26. marca, ob ne ravno preliki udeležbi od strani članstva, v restavraciji pri „Zlatem Jeleni“. O zboru samem ne bi bilo kaj poročati. Želeti bi bilo le nekoliko več umevanja akademikovih dolžnosti in zanimanja za svojo stanovsko organizacijo. Od aka emika se opravičeno zahteva resno izpolnjevanje svojih dolžnosti. Lepe besede ne smejo biti v opravičbo in v tolažbo in lepa poročila ne smejo motiti javnosti.

Upamo, da društvo ubere začrtano pot z večjo energijo, in iskreno želimo tudi, da z večjim uspehom. — Po občnem zboru je predeval g. dr. Tuma o Kantu in o Marxu na način, ki mu je zagotovil hvaležnost vseh poslušalcev.

DAROVI.

— Ob smrti pok. Martina Pečarja so lonjerski pogrebci nabrali med seboj in nekaterimi gosti gostilne „pri županu“ K 16 24 za CM podružnico v Lonjerju.

— Ker je pomotoma preplačal srečko efektne loterije slov. umetnikov daruje CM podružnici v Trebčah g. Dobljaš 10 K.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vti. besedo. Mestno tiskano besedo enkrat več. Majmajnja pristojbina 40 vti. Plača se takoj in neratno oddatku.

Išče se vodja dobroznani krčmi v Štanjelu. Pogoji se poizvedo Trst, Piazza Goldoni št. 3, I. 697

Večja špedicijska tvrdka išče izurjenega knjigovodjo (saldakontista) za takojšnji nastop. Znanje slovenskega in nemškega jezika neobhodno potrebno. Ponudbe pod „Internationale 200“ inšeratnemu oddelku „Edinosti“. 703

Pasterizirano mleko, od 600 do 800 litrov na dan, se išče. Ponudbe naj se naslove pod „Mlekarna“ na inšeratni oddelku „Edinosti“. 701

Vrtnar se sprejme takoj. Naslov pri inšeratnem oddelku „Edinosti“. 698

Modistinja ima modele pariške, opremljene klobuke od K 8— dalje, ulica Nuova 45, I. 671

Brivskega učenca sprejme takoj brivnica Vj. Gjurina v ulici Saverio Mercadante št. 1. 687

Zakonska soba, popolnoma nova, sijajna, zelo solidna, se proda zaradi odpotovanja. Madonnina 34, vrata 5. 690

V najem se oddajo stanovanja v novi hiši pri sv. Ivanu pri cerkvi, via delle Doecie. 683

72 v. liter stane čez ulico dobro teransko in istrsko vino. Poreška klet, Opčine, št. 176. 682

Zemljišča se prodajo pri postaji Sv. Ane od 50 sežanj naprej po nizki ceni. Naslov: gostilna Furlan pri postaji Sv. Ane. 634

Proda se delavska hiša pod ugodnimi pogoji, Greta-Cisternone. Naslov pove inšeratni oddelku „Edinosti“. 678

Priporočljive tvrdke.

Šivilje.

A. RIEGER, Trst, Via Barriera v. 33, vrata vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerno.

Št. 513 13.

Razpis dražbe.

Občina Dekani, politični okraj Koper, razpisuje tem potom

gradnjo občinskega vodovoda

v Dolu na podlagi projekta, izdelanega po c. kr. melioracijskem uradu v Trstu od marca 1912.

Gradba je proračunjena na 12 987 K in se odda na podlagi enotnih v proračunu navedenih cen.

Načrti, proračun, kakor splošni in posebni stavbeni pogoji so na ogled v občinski pisarni.

Pismene ponudbe z varščino v znesku 650 K v denarju ali pupilarno varnih vrednostnih listinah so doposlati občinskemu uradu najkasneje do 20. aprila t. l.

Občina si pridržuje popolno izbiro ponudeb in razpiše eventualno ponovno dražbo.

Županstvo Dekani

dne 28. marca 1913.

Župan: Piciga.

Celeste Furlani

Trst, ulica Belvedere šte. 57

priporoča cenj. občinstvu svojo

trgovino jestvin

in kolonijalnega blaga.

Blago je vedno sveže in ceno jako zmerno. Postrežba tudi na dom.

HOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HINKO VOŠIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino-teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času.

Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. — Priporoča se za obiten obisk.

Novi zobozdravniški ambulatorij

ul. Rossini št. 12 (vogal ul. delle Poste)

Laboratorij za moderno dentistiko.

Umetni zobje od K 4— dalje, plombe z materijalom najboljše kakovosti po K 2

Izdiranje zob brez bolečin po 2 K.

Ordinacijske ure:

od 8 dopol. do 1 pop. in od 3 do 7 zvečer.

Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12.

ČISTILNE KROGLJICE

ki prenavljajo kri dobro proti hemorojdam, sestavljene iz rastlinskih snovi, priporočljive za redno delovanje čreves, proti hemorojnim nadležnostim glavobolu itd. — Cena škatlji 50 stotink.

Glavna zaloga:

lekarna „Galeno“, Trst, via S. Cilino.

„KODAK“

Velikanska izber fotografskih aparatov vsake vrste.

ZALOGA

aparatur, filmov, stekel za fotografiranje i. t. d.

glasovite tvrdke „Kodak“.

R. BUFFA, Trst, Corso 2.

Edini zastopnik glasovite tvrdke „LA LUMINOSA“ v Gerevi.

Nova trgovina Cesare Gentili
Trst, ul. Campanile 21
nasproti srbsko-pravoslavni cerkvi.
Prispele so zadnje novosti oblek za gospe in deklice in bluz po cenah, kakor jih še ni bilo v Trstu.
Ob priliki pomladanske sezone prej nego kaj kupite, obiščite **ново trgovino Cesare Gentili**
Trst, ul. Campanile 21
nasproti srbski pravoslavni cerkvi

ANTON SKERL - TRST
mehanic, zaprisežen izvedenec.
Trg Carlo Goldoni šte. 10—11, Tel. 1734
Zastopnik raznih tovarn avtomobilov, motokoles itd. Generalni zastopnik tovarne avtomobilov „Ford“. Zaloge avtomobilov, motokoles itd. Napeljava in zaloge električnih zvončkov; prodaja gramofonov, ksenofonov in fonografov. Zaloge priprav za točenje piva. Lastna delavnica za popraviljanje hivalnih strojev, koles, motokoles itd. — Velika zaloge pripadkov.
Velika avtomobilna garaga, ulica dei Baoli 16, vogal ulica Beethoven TELEFON 2247. — STOCK PHUM GOODRICH (amerikanove). **AVTOMOBILI NA POSODO PO ZMERNI CENI.**

Ljudska urarna BOGOMIL PINO
Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
(nasproti cerkvi sv. Antona novega)
Bogat izbor ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zapestnic itd. Konkurenčne cene.

Zobotehnični ambulatorij Univ. zdravnik **Dr. Makso Barry**
Ermanno Schultze, I. tehnik.
Trst, ulica Caserma šte. 17, II. nadst. Posebni zavod za umetne zobe brez ustne plošče. Plombiranje z zlatom, platinom in porcelanom. Vsa dela brez bolečin. Zravnjanje krivo rastočih zob. Zmerne cene. Sprejema od 9 do 1 in od 3 do 6 popol.

Alojzij Boik
Trst ul. Belvedere 3, Tel. 342 R.VIII.
Trgovina delikates, kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. — Blago vedno sveže in prve vrste. — Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

Fran Malis
diplomiran krojaški mojster
TRST, ulica Tor S. Plero 4.
Krojačnica in zaloge sukna.
Obleke po zmernih cenah.
Vzorna in solidna izvršitev.